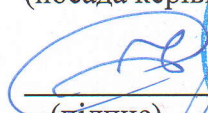

ДЕРЖЛІСАГЕНСТВО
ДЕРЖАВНЕ СПЕЦІАЛІЗОВАНЕ ГОСПОДАРСЬКЕ
ПІДПРИЄМСТВО «ЛІСИ УКРАЇНИ»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор філії «Карпатський лісовий офіс»
ДП «Ліси України»
(посада керівника філії)

(підпис) Ігор ЧЕБАН
(власне ім'я та ПРІЗВИЩЕ)
« 22 » 20 25 р.

ПЛАН ВЕДЕННЯ ГОСПОДАРСТВА
(ПЛАН ЛІСОУПРАВЛІННЯ)

Осмолодського надлісництва філії «Карпатський лісовий офіс»
ДП «Ліси України»
на 2025 рік

ЗМІСТ

1. Загальна інформація про Надлісництво	3
2. Цілі ведення господарства	5
3. Характеристика лісових ресурсів	5
4. Екологічні цінності	9
5. Природоохоронні заходи	12
6. План господарських заходів	14
7. Моніторинг лісів	18
8. Соціальні аспекти	20

Результати оцінювання

План заходів по веденню лісового господарства або лісоуправління передбачає висвітлення довгострокових цілей ведення лісового господарства, основна із яких – підвищення ефективності виробництва або диверсифікація, впровадження якої зумовлено такими чинниками, як труднощами становлення нових економічних відносин та недосконалістю законодавчих актів у державі, необхідністю подолання суперечностей між екологічними, економічними і соціальними цілями, необхідністю забезпечення сталого розвитку лісового господарства шляхом підвищення ефективності управління, багатоцільового використання лісових ресурсів, корисних властивостей лісу та інше.

1. Загальна інформація про Надлісництво

Осмолодське надлісництво розташоване в західній частині Івано-Франківської області на території Калуського, Франківського та Надвірнянського адміністративних районів. *Поштова адреса: вул. Сагайдачного, 142; смт. Перегінське, Калуський район, Івано-Франківська обл.; 77662, електронна адреса: osmolodske.lg@e-forest.gov.ua*

Організаційна структура та площа

Найменування лісництв,	Адміністративні райони	Площа, га
Ангелівське	Калуський (колишній Рожнятівський)	4697
Бистрицьке	Калуський (колишній Рожнятівський)	4988
Гриньківське	Калуський (колишній Рожнятівський)	5271
Дарівське	Калуський (колишній Рожнятівський)	5291
Довгополянське	Калуський (колишній Рожнятівський)	4630
Краснянське	Калуський (колишній Рожнятівський)	6476
Осмолодське	Калуський (колишній Рожнятівський)	4540
Перегінське	Калуський (колишній Рожнятівський)	3419
Сливківське	Калуський (колишній Рожнятівський)	5039
Різарнянське	Калуський (колишній Рожнятівський)	4428
Менчільське	Калуський (колишній Рожнятівський)	3417
	Калуський (колишній Долинський)	805
Мшанське	Калуський (колишній Рожнятівський)	4309
	Калуський (колишній Долинський)	1457
Піскавське	Калуський (колишній Рожнятівський)	2235
	Калуський (колишній Долинський)	3355
Богородчанське	Надвірнянський	431

	Франківський	4120
Гутянське	Франківський	4213
Манявське	Франківський	4572
Росільнянське	Франківський	3631
Яблунське	Франківський	3835
Всього по надлісництву		85191

Система управління лісами базується на засадах екологічної безпеки та з урахуванням вимог, які висуваються міжнародними природоохоронними конвенціями.

Базовим законом України про ліси і систему управління в них є Лісовий кодекс України. Правові аспекти лісогосподарського виробництва та використання і відтворення лісових ресурсів визначено Земельним кодексом України і регулюються Законом України «Про охорону навколишнього природного середовища».

Осмолодське надлісництво бере на себе добровільне довготермінове зобов'язання щодо дотримання принципів і критеріїв Лісової Опікунської Ради (далі ЛОР).

Відповідальним за процес лісової сертифікації по надлісництву призначається начальник надлісництва Фрик Олексій Богданович.

Осмолодське надлісництво підтверджує прихильність і дотримання вимог принципів і критеріїв ЛОР і зобов'язується:

1. Застосовувати на практиці принципи і критерії ЛОР зі сталого ведення лісового господарства.
2. Використовувати всі види лісових ресурсів на принципах сталого розвитку.
3. Вирішувати соціальні питання ведення лісового господарства, підтримувати соціальний і економічний розвиток місцевого населення.
4. Консультуватися у усіма зацікавленими сторонами з питань планування та ведення лісового господарства на принципах сталого розвитку.
5. Відстежувати стан довкілля і постійно вдосконалювати лісогосподарське виробництво, робити його екологічно безпечним.
6. Вживати профілактичних дій із пом'якшення негативних впливів лісогосподарського виробництва на навколишнє середовище.
7. Гарантувати, що всі лісові робітники, чия професійна діяльність суттєво впливає на навколишнє середовище, будуть відповідними чином навчені практичним діям з виконання цих зобов'язань.

Згідно лісорослинного районування територія лісгоспу відноситься до Карпатської гірської фізично-географічної країни, яка в свою чергу ділиться на дві області: Прикарпатську і Зовнішніх Карпат. Із кліматичних факторів, що негативно впливають на ріст і розвиток лісових насаджень, можна відзначити: низькі зимові температури, ранні осінні і пізні весняні заморозки, сильні вітри, що спричиняють інтенсивні вітровали.

2. Цілі ведення лісового господарства

Основні цілі і задачі ведення лісового господарства наступні:

- прозоре використання, лісових ресурсів у відповідності до їх цільового призначення;
- використання лісових ресурсів повинно базуватись на принципах невиснажливості та безперервності і проводитись в обсягах, які не перевищують щорічного приросту деревини;
- ефективне використання лісових ресурсів на ринкових засадах;
- удосконалення економічно-фінансового стану надлісництва;
- забезпечення прибутковості ведення лісового господарства;
- нарощування ресурсного і екологічного потенціалу лісу;
- розроблення системи заходів щодо розширеного відтворення лісових ресурсів з орієнтацією на багатоцільове використання лісів;
- вирішення лісівничо-екологічних проблем в зоні діяльності надлісництва;
- оптимізація структури надлісництва, збільшення лісистості території до науково обґрунтованого оптимального рівня;
- розробка та проведення комплексу заходів щодо охорони та захисту лісових ресурсів, які би унеможливили або сприяли зменшенню фактів незаконного вирубування деревини;
- розширення природно-заповідного фонду для збереження типових та унікальних природних комплексів та об'єктів рослинного і тваринного світу;
- здійснення системи заходів щодо сприяння розвитку підприємницької діяльності підприємницьких структур;
- впровадження сучасних організаційних форм господарювання, сприяння покращенню економічних показників діяльності надлісництва;
- зростання зайнятості, посилення соціальної захищеності та збільшення добробуту працівників надлісництва;
- сприяння вирішенню соціальних, екологічних і економічних проблем місцевих громад;
- забезпечення широкого висвітлення лісогосподарських заходів у засобах масової інформації, співпраця з науковими, екологічними та громадськими організаціями у формування лісової політики.

Рівень досягнення поставлених цілей і задач буде оцінюватись через кількісні результати. У даному випадку мова буде йти про очікувані економічні, соціальні та екологічні результати. Зрозуміло, що оцінка цих результатів не може претендувати на виняткову точність, але вона необхідна з погляду перспектив розвитку лісового господарства надлісництва.

3. Характеристика лісових ресурсів

Для економічного потенціалу Івано - Франківської області ліси мають надзвичайно важливе значення. Ліси використовують як ресурсний матеріал для розвитку різних галузей економіки, створюють придатні умови для життя людини. Лісові ресурси —

це і деревина, і технічна сировина, і харчові та кормові ресурси. Важливого значення набувають ліси, як засіб охорони навколишнього середовища. Завдяки захисним властивостям ліси сприяють поліпшенню водного режиму територій, підвищенню врожайності сільськогосподарських культур.

Район розташування надлісництва відноситься до числа сільськогосподарських районів області. Поряд з сільським господарством в районі розвинені лісозаготівля і деревообробка. Переробкою деревини займається ТОВ “Кроно-Україна”.

Випас худоби в лісовому фонді проводиться на пасовищах і в експлуатаційних лісах місцевим населенням, де це не завдає шкоди веденню лісового господарства..

З побічних лісових користувань важливе місце займає збір грибів, ягід, лікарської сировини, заготівля дикорослих плодів і вирощування форелі.

На території надлісництва створено мисливське господарство, ціль якого збільшення поголів'я тварин.

Крім задоволення потреб народного господарства в деревині і продукції побічних лісових користувань, лісові насадження мають важливе природоохоронне і рекреаційне значення. Особливе значення мають ліси які виконують ґрунтозахисну, водоохоронну, кліматологічну, водорегулюючу роль.

Загальна площа лісового фонду надлісництва збільшилась в зв'язку із приєднанням державного підприємства «Солотвинське лісове господарство» і становить - 85191 гектарів, в тому числі вкриті лісовою рослинністю землі 74148,4 гектарів(87%), із яких 32750,2 (38,4%) штучно створені ліси (лісові культури).

Не вкриті лісовою рослинністю землі – 7691,9 га (11,9%), це в основному не зімкнуті лісові культури 1910,9 га (2,2%), лісові шляхи та просіки – 977,9 га (1,1%), зруби – 3660,2 (4,3%) і біогалявини – 577,5 (0,7%).

Таким чином загальна площа лісових земель в надлісництві становить 81840,3 гектарів (96%).

В основу організації процесу лісокористування закладений поділ лісів на категорії, в залежності від їх екологічного та народногосподарського значення, розташування та виконання ними функцій. Лісовим кодексом України визначено поділ лісів на категорії лісів.

Поділ лісів на категорії

Осмолодський лісгосп

Підкатегорії лісів	Площа	
	га	%
Ліси природоохоронного, наукового, історико-культурного призначення		
Заповідні лісові урочища	130,4	0,2
Пам'ятки природи	46,0	0,1
Заказники	3051,8	4,7
Ліси наукового призначення включаючи генетичні резервати	328,8	0,5
Разом по категорії лісу	3557,0	5,5
Рекреаційно-оздоровчі ліси		

Ліси у межах населених пунктів	28,7	-
Ліси 1 і 2 зон округів санітар. охорони лікувально-оздор. територ.	394,2	0,6
Лісопаркова частина лісів зелених зон	106,0	0,2
Лісогосподарська частина лісів зелених зон	973,0	1,5
Рекреаційно-оздоровчі ліси поза межами зелених зон	310,0	0,5
Разом по категорії лісу	1811,9	2,8
Захисні ліси		
Ліси протиерозійні	25391,3	39,5
Ліси уздовж річок, навколо озер, водоймищ та інші	4014,1	6,2
Разом по категорії лісу	29373,4	45,7
Експлуатаційні ліси		
Експлуатаційні ліси	29614,7	46,0
Всього по лісогосподарському підприємству	64389,0	100,0

Солотвинський лісгосп

Категорії лісів	Площа	
	га	%
Ліси природоохоронного, наукового, історико-культурного призначення		
Заповідні лісові урочища	507,0	2,4
Пам'ятки природи	3,1	-
Заказники	992,5	4,8
Ліси наукового призначення включаючи генетичні резервати	80,4	0,4
Разом по категорії лісу	1583,0	7,6
Рекреаційно-оздоровчі ліси		
Ліси 3 зони округів санітар. охорони лікувально-оздор. територ.і курортів	68,0	0,3
Лісопаркова частина лісів зелених зон	897,0	4,2
Лісогосподарська частина лісів зелених зон	1825,0	8,8
Разом по категорії лісу	2790,0	13,3
Захисні ліси		
Ліси протиерозійні	687,5	3,3
Лісові ділянки, які прилягають до смуг відведення залізниць та автомобільних доріг державного значення	5,0	-
Ліси уздовж річок, навколо озер, водоймищ та інші	351,0	1,7
Разом по категорії лісу	1043,5	5,0
Експлуатаційні ліси		
Експлуатаційні ліси	15385,5	74,1
Всього по лісогосподарському підприємству	20802,0	100

Існуючий поділ лісів на категорії проведено згідно Порядку поділу лісів на категорії та виділення особливо захисних лісових ділянок, затверджених постановою КМ України від 16.04.07р. № 733. Існуючий поділ площі на категорії лісів відповідає господарському призначенню, природним та економічним умовам району розташування лісгоспу.

Згідно матеріалів безперервного лісовпорядкування 2020 року, площа лісових земельних ділянок, в межах категорій лісів розподіляються наступним чином:

№ п.п.	Категорії лісів	Площа лісових ділянок		в т.ч. вкриті лісовою рослинністю землі	
		га	%	га	%
	Усього лісів:	81840,3	100	74148,4	100
	із них можливих для експлуатації	41262,4	50,4	41262,4	55,6
1	Ліси природоохоронного, наукового, історико-культурного призначення, у тому числі:	4703,4	5,7	4526,2	6,1
	- розташовані в межах природо-заповідного фонду (заказники)	4294,8	5,2	4133,8	5,6
	-ліси наукового призначення (генетичний резерват)	408,6	0,5	392,4	0,5
2	Рекреаційно-оздоровчі ліси, у тому числі:	4442,1	5,4	4077,4	5,4
	-у межах населених пунктів,	28,7	0,04	27	0,04
	- поза межами лісів зелених зон	293,2	0,4	264,2	0,4
	Усього рекреаційно-оздоровчих лісів можливих для експлуатації	2455,2	3,0	2455,2	3,3
3	Захисні ліси, у тому числі:	28980,2	35,4	26218	35,4
	- уздовж берегів річок, навколо озер, водоймищ та інші	4023,5	4,9	3540,7	4,8
	Ліси протиерозійні	24829,5	30,3	22650,2	30,5
	Усього захисних лісів можливих для експлуатації	1645,6	2,6	1645,6	2,2
4	Експлуатаційні ліси	43714,6	53,4	13062,8	52,9
	Із них можливі для експлуатації	37161,6	45,4	37161,6	45,4

Розподіл загальних запасів деревостанів за панівними породами та групами віку

Порода	Усього	Розподіл загальних запасів деревостанів по групах віку, тис.м3			
		Молодняки	Середньовікові	Пристигаючі	Стиглі і перестійні
Разом:	20320,2	807,93	10007,18	4521,12	4974,06
В т.ч. Сосна	607,79	24,74	359,68	203,2	20,17
Модрина	7,95	0,06	2,0	0,97	4,92
Ялина	13641,26	403,54	6663,08	2595,66	3978,98
Дуб високостовбурний	383,68	19,82	336,38	26,74	0,74
Граб	9,65	0	3,92	3,75	3,06
Клен	12,39	0,49	8,2	3,62	0,08

Бук лісовий	3890,93	88,17	2058,85	1107,66	636,25
Осика	8,7	0,88	1,81	1,66	4,35
Вільха	68,68	0,12	9,52	13,78	45,26

Для оцінки стану лісових ресурсів використовують такі показники, як лісистість території та питомі запаси деревини на душу населення.

4.Екологічні цінності

Лісові ділянки перспективні щодо виявлення і збереження видів флори та рослинних угруповань необхідно попередньо визначати шляхом аналізу великомасштабних карт, планів лісонасаджень та опитування місцевих краєзнавців, вчителів, працівників лісового господарства. На основі аналізу цих даних на території лісових кварталів необхідно закласти рекогносцирувальні маршрути довжиною 3-5 км, які слід прокладати вздовж лінійних елементів ландшафту: кварталних просік, лісових доріг, стежок, узлісь з радіальним обстеженням навколишніх ділянок.

Під час моніторингових обстежень слід застосовувати такі методики досліджень: маршрутні і точкові обліки видів флори та рослинних угруповань; облік їх чисельності на основі щорічних матеріалів по зміні стану лісового фонду, зібраних державною лісовпорядною організацією, матеріалами польових обстежень збір інформації про факти реєстрацій рідкісних видів рослин на території господарства від працівників лісової охорони.

Для проведення окремих етапів моніторингових досліджень слід залучати спеціалістів-ботаніків науково-дослідних установ, ВУЗів, об'єктів ПЗФ, представників громадських організацій.

Для ефективного виявлення рідкісних представників видів груп флори необхідно проводити обстеження ділянок у різні сезони року під час вегетаційного періоду.

Особливу увагу під час проведення моніторингових ботанічних досліджень слід приділяти ключовим місцям концентрації рідкісних видів флори та рослинних угруповань, такі місця можуть ставати осередками збереження біорізноманіття з певною циклічністю, пов'язаною як з природними сезонними циклами, так і з життєвими циклами видів флори (за: Посібник «Особливо цінні для збереження ліси: визначення та господарювання. Практичний посібник для України»).

Під час проведення моніторингових досліджень слід враховувати охоронний статус видів флори за списками: Червона книга України (категорії прийняті у виданні 1994 р.); МСОП – Червоного списку IUCN; II-го або III-го Додатків Конвенції (Бернської) про охорону дикої флори і фауни та природних середовищ існування у Європі (1979); регіональних червоних списків.

На території лісонасаджень надлісництва виявлені рідкісні і зникаючі види фауни і флори, які охороняються згідно законодавства у межах місць їх поширення.

**Актуальний список рідкісних видів флори та фауни, виявлених на території
Осмолодського надлісництва**

№ з/п	Назва виду українською мовою	Назва виду латинською мовою	Місце знаходження (лісництво)	Місце знаходження (квартал)	Місце знаходження (виділ)
1	5	6	7	8	9
1	Рись	Lynx	Піскавське	15,1,3,5,33,35	
2	Видра річкова	Lutra lutra	Піскавське	Чорна ріка	
3	Рябчик	Fritillaria	Піскавське	9,24,2,19,17,31	
4	Ведмідь бурий	Ursus arctos	Піскавське	4,5,10,17,20	
5	Глухар	Tetrao urogallus	Піскавське	19,25,2,9	
6	Саламандра плямиста	Salamandra salamandra	Піскавське	8,11,12,25,16	
7	Тритон карпатський	Lissotriton montandoni	Осмолодське	8	
8	Глухар	Tetrao urogallus	Осмолодське	8	
9	Саламандра плямиста	Salamandra salamandra	Осмолодське	8	
10	Видра річкова	Lutra lutra	Осмолодське	р.Лімниця	
11	Рись	Lynx	Осмолодське	29	
12	Ведмідь бурий	Ursus arctos	Осмолодське	29	
13	Мідянка звичайна	Coronella austriaca	Осмолодське	5,6	
14	Ведмідь бурий	Ursus arctos	Довго-Полянське	4,5,10,17,20	
15	Саламандра плямиста	Salamandra salamandra	Довго-Полянське	18,11,12,28,26	
16	Видра річкова	Lutra lutra	Довго-Полянське	р.Лімниця	
17	Рябчик	Fritillaria	Довго-Полянське	9,24,2,19,17,31	
18	Глухар	Tetrao urogallus	Довго-Полянське	10,11,12,36,37	
19	Рись	Lynx	Гриньківське	38	
20	Видра річкова	Lutra lutra	Гриньківське	р.Лімниця	
21	Рябчик	Fritillaria	Гриньківське	38,39,11,14,19	
22	Ведмідь бурий	Ursus arctos	Гриньківське	38 - 47	
23	Тритон карпатський	Lissotriton montandoni	Гриньківське	13,14,15	
24	Саламандра плямиста	Salamandra salamandra	Гриньківське	17,19,20,14	
25	Осока малоквіткова Журавлина дрібноплідна Пальчатокорінник серценосний	Carex pauciflora Vaccinium microcarpum Dactylorhiza cordigera	Мшанське	22	44

26	Любка дволиста	<i>Platanthera bifolia</i>	Гриньківське	18	4
27	Коральківець тричінадрізаний (кораловий корінь)	<i>Corallorhiza trifida</i>	Мшанське	14	7
28	Цибуля ведмежа (черемша)	<i>Allium ursinum</i>	Манявське	32	3,6
29	Цибуля ведмежа (черемша)	<i>Allium ursinum</i>	Росільнянське	6	32
30	Арніка гірське	<i>Arnica montana</i>	Яблунське	47	7
31	Арніка гірське	<i>Arnica montana</i>	Манявське	6	2
32	Беладонна звичайна	<i>Atropa belladonna</i>	Гутянське	58	1-3,5-15,40
33	Любка дволиста	<i>Platanthera bifolia</i>	Гутянське	40	25-27
34	Лілія лісова	<i>Lilium martagon</i>	Манявське	13	24,26,28-29 32,34-39, 41,42,44
35	Плаунок плауновидний	<i>Selaginella selaginoides</i>	Манявське	2	17,21
36	Шафран Гейфелів	<i>Crocus heuffelianus</i>	Гутянське	58	1-3,5-15, 40
37	Пізньоцвіт осінній	<i>Colchicum autumnale</i>	Гутянське	58	1-3,5-15, 41
38	Сосна кедрова європейська	<i>Pinus cembra</i>	Гутянське	43	1-3,5,9,12
39	Тис ягідний	<i>Taxus baccata</i>	Манявське	24	7
40	Баранець звичайний	<i>Huperzia selago</i>	Гутянське	46	1-6,11- 14,17,19-26
41	Баранець звичайний	<i>Huperzia selago</i>	Гутянське	47	17-20
42	Модрина польське	<i>Larix polonica</i>	Манявське	37	7 -9
43	Глушець(глухар)	<i>Tetrao urogallus</i>	Гутянське	47	17-20
44	Глушець(глухар)	<i>Tetrao urogallus</i>	Гутянське	48	1,2,9,26
45	Саламандра плямиста	<i>Salamandra salamandra</i>	Росільнянське	42	27,29,30, 40
46	Саламандра плямиста	<i>Salamandra salamandra</i>	Манявське	33	8,12-32
47	Саламандра плямиста	<i>Salamandra salamandra</i>	Манявське	35	6-16
48	Саламандра плямиста	<i>Salamandra salamandra</i>	Манявське	52	1-32
49	Саламандра плямиста	<i>Salamandra salamandra</i>	Гутянське	43,44	
50	Саламандра плямиста	<i>Salamandra salamandra</i>	Яблунське	23,24	

Охорона видів рослин і грибів занесених до списку, на державному рівні забезпечується шляхом заходів: установка особливого правового статусу; заборона або обмеження їх використання; врахування вимог щодо їх охорони під час розробки нормативних актів місцевого рівня; системна робота щодо виявлення місць їх зростання; проведення постійного спостереження за станом популяцій, пріоритетного створення на територіях, де вони зростають системи заповідних та інших об'єктів, що особливо охороняються; урахування спеціальних вимог щодо охорони під час розміщення продуктивних сил, ведення господарської діяльності; вирішенні питань відведення земельних ділянок; розробки проектної документації, екологічної експертизи.

5. Природоохоронні заходи

- Заходи із збереження рідкісних видів та тих, що перебувають під загрозою проводяться у відповідності до: охоронних зобов'язань по ПЗФ; наказу «Про оцінювання та реєстрацію в межах лісового фонду підприємства наявності особливих цінностей для збереження (ОЦЗ) та їхнього стану»; наказу «Про особливості відведення лісосік та дотримання вимог лісової сертифікації за схемою ЛОР при проведенні рубок»; програми навчання з працівниками державної лісової охорони Осмолодського надлісництва щодо виявлення, охорони та моніторингу рідкісних, зникаючих та занесених до Червоної книги України видів флори та фауни на території лісового фонду надлісництва.

В межах площ ОЗЛД обмежене господарювання згідно законодавства.

Обов'язковим є проведення обстеження земельних лісових ділянок при відводах і таксації лісосік головного користування та рубок поліпшення якісного складу лісів. При виявленні, виділяються ключові біотопи і об'єкти біорізноманіття. Проведення картування місць зростання та мешкання популяцій рідкісних та зникаючих видів флори і фауни для забезпечення їх збереження при здійсненні господарської діяльності. При лісозаготівлях враховуються календарні строки проведення заходів (режиму тиші) та безпечних для довкілля технологічних процесів, режиму охорони.

Контроль лісництв за дотриманням працівниками під час виконання лісогосподарських заходів, природоохоронних вимог. Проведення рейдів лісовою охороною.

Залучення зацікавлених сторін та науковців до виявлення і рідкісних та зникаючих видів рослин і тварин.

Водних об'єктів і узбережних зон.

Утримування площадки для миття техніки в належному стані. Забезпечення наявності достатньої кількості абсорбентів для видалення проливів нафтопродуктів в разі їх утворення. Дотримання режиму охорони при плануванні рубок (рубки головного користування заборонені).

Ландшафтної сполученості, включно із еко-коридорами.

У надлісництві елемент ландшафтної сполученості представлений лісовими територіями пралісів та квазіпралісів в яких режим господарювання не проводиться, ведеться їх охорона згідно з чинною законодавчо-нормативною базою.

Репрезентативні ділянки.

Відповідно встановленого режиму охорони, заплановано тільки різні види моніторингу.

Особливих цінностей для збереження.

Основними господарськими заходами, що заплановані в ОЦЗ є: рубки догляду; вибіркові санітарні рубки; протипожежні заходи.

Особливостями проведення лісгосподарських заходів в ОЦЗ є:

- Під час проведення рубок догляду зберігається природне поновлення цінних видів, особливо коли йому загрожує небезпека витіснення іншими видами.

- Методи та способи проведення рубок догляду мають забезпечувати мінімальне порушення лісового середовища й дерев, що залишаються.

План виявлення і взяття під охорону особливих цінностей для збереження(ОЦЗ)

Назва заходу щодо виявлення та взяття під охорону особливо цінних для збереження лісів	Заходи щодо охорони особливо цінних для збереження лісів	Хто проводить
Проведення консультації з зацікавленими сторонами щодо визначення розташування відтворювальних ділянок мисливських господарств на території надлісництва	Оголошення режиму тиші та обмеження господарської діяльності в період з 01.04 по 15.06	Спеціалісти надлісництва, зацікавлені сторони
З метою збереження біорізноманіття, продовжувати виявляти ліси високої природоохоронної цінності та залишати ключові біотопи і об'єкти при проведенні лісосічних робіт	Ідентифікація ОЦЗ та встановлення режиму охорони	Спеціалісти надлісництва, зацікавлені сторони
Проведення обстеження земельних лісових ділянок при проведенні безперервного лісовпорядкування, відводах і таксації лісосік рубок головного користування і оздоровлення лісів(протягом року) При виявленні, виділяються ОЦЗ	Ідентифікація ОЦЗ та встановлення режиму охорони	Спеціалісти надлісництва, лісничі, зацікавлені сторони
Проведення картування ОЦЗ для забезпечення їх збереження при здійсненні господарської діяльності	На картах-схемах по лісництвах наносяться ОЦЗ	Спеціалісти надлісництва, лісничі
Залучення зацікавлених сторін та науковців до виявлення ОЦЗ протягом року		Адміністрація надлісництва

Заходи з оцінювання, запобігання та пом'якшення негативних впливів господарської діяльності на:

Цінності довкілля:

Акт обстеження даної ділянки, в якому вказані заплановані заходи щодо мінімізації негативного впливу рубки на навколишнє природне середовище (ОВНС).

- Охоронні зобов'язання;
- Положення про об'єкти ПЗФ
- Закон про природно-заповідний фонд України
- Планування рубок формування і оздоровлення лісів проводить із залучення фахівців лісозахисту і ліспроєкту.

ОВНС проводиться до початку будь яких заходів і складається виявлення, аналізу, обліку прямих, побічних та інших наслідків на навколишнє середовище запланованої господарської і іншої діяльності.

Ця оцінка сприяє прийняттю екологічного і соціального управлінського рішення щодо реалізації запланованої діяльності з урахуванням екологічних наслідків, а також дає можливість розробити заходи по зменшенню впливу на довкілля.

На території надлісництва, при господарюванні, можливі негативні впливи:
ерозія і ущільнення ґрунту;
порушення гідрологічних і ґрунтових умов.

Відповідальні за проведення оцінки впливу на навколишнє природне середовище запланованої господарської діяльності

В залежності від виду планованої діяльності до проведення оцінки впливу на навколишнє природне середовище долучаються: помічник начальника, лісничі лісових діляниць, помічники лісничих, працівники лісового відділу надлісництва.

6.План господарських заходів

Розрахункова лісосіка – щорічна, науково обґрунтована норма заготівлі деревини в порядку рубок головного користування, яка обраховується та затверджується для кожного власника, постійного користувача лісами по категоріях лісів в розрізі порід, виходячи з принципів безперервності використання лісових ресурсів.

Наказом Міністерства екології та природних ресурсів України № 591 від 23.12.2010 року затверджена розрахункова лісосіка в обсязі 111,37 тис.м³ ліквіду, в тому числі по господарствах:

- хвойне - 87530 м³ (соснова -990 м³, ялинова – 79580 м³, ялицева - 6960 м³)
- твердолистяне – 21530 м³ (букова- 21530 м³)
- м'яколистяне – 2310 м³ (березова – 1980м³, осикова - 330 м³).

Розрахункова лісосіка по категоріях лісів:

- експлуатаційні ліси - 109,130 тис.м³
- захисні ліси -1,510 тис.м³
- рекреаційно-оздоровчі – 0,730 тис.м³

Заготівля деревини та її вивезення на 2025 рік планується у відповідності до розрахункової лісосіки.

Приймаючи розрахункову лісосіку лісовпорядкування керувалося принципами забезпечення невиснажливого і рівномірного користування лісовими ресурсами, збереженням умов відтворення високопродуктивних стійких насаджень, їх екологічних та інших корисних властивостей.

Заплановані обсяги рубок

Назва заходів	Одиниця виміру	2025 рік
1	2	3

Головне користування - всього	га/заг.куб.м	293,3/91657
із них: поступові, вибіркові і комбіновані	га/заг.куб.м	112,8/23964
із них: кінцевий прийом поступових рубок	га/заг.куб.м	155,6/15416
Рубки формування і оздоровлення лісів та інші заходи, пов'язані з веденням лісового господарства - всього	га/заг.куб.м	1496,2/87209
Освітлення	га/заг.куб.м	87,9/485
Прочищення	га/заг.куб.м	247,6/1930
Прорідження	га/заг.куб.м	109,4/1636
Прохідні рубки	га/заг.куб.м	328,4/17280
Санітарні вибіркові	га/заг.куб.м	602,3/27909
Санітарні суцільні	га/заг.куб.м	107,6/35539
Лісовідновні	га/заг.куб.м	0
Переформування	га/заг.куб.м	0
Реконструктивні	га/заг.куб.м	0
Інші заходи з формування і оздоровлення лісів	га/заг.куб.м	13,0/2430
Інші заходи, не пов'язані з веденням лісового господарства	га/заг.куб.м	0
Лісовідновлення	га	100
Разом по всіх видах рубань	га/заг.куб.м	1789,5/178866

Виконання запроектованих щорічних обсягів рубок догляду в сучасних умовах господарювання, залежить в основному від економічних чинників, фінансового забезпечення на проведення рубок догляду та попиту на деревину.

Для покращення санітарного стану лісового фонду лісовпорядкуванням запроектовано проведення суцільних і вибіркових санітарних рубок. Санітарні рубання проводиться на основі матеріалів обстежень відповідно до Санітарних правил в лісах України №756 від 26.10.2016р. На наступні роки ревізійного періоду обсяги санітарних рубок встановлюються виходячи з фактичного санітарного стану деревостанів.

Відтворення лісів

В 2025 р відтворення лісів проектується на зрубках ревізійного періоду, які призначаються для створення високопродуктивних лісових насаджень.

Лісовідновлення

Термін відновлювального періоду для ділянок, призначених для природного поновлення, прийнятий в середньому 8 років.

Період лісовідновлення для ділянок, призначених для сприяння природному поновленню, прийнятий 5 років. Сприяння природному поновленню передбачає проводити шляхом введення недостаючих порід і рихлення ґрунту.

Терміни змикання лісових культур і переведення їх у покриту лісом площу у Карпатах, в залежності від групи типів лісу, висоти над рівнем моря і цільової породи,

прийнятті наступні: для дуба звичайного - 7 років, ялини європейської – 8-10 років, ялиці білої – 10 років, бука лісового – 8 років.

Створення лісових культур передбачається на лісосіках суцільних санітарних рубок - в наступний після рубки рік.

Термін створення лісових культур встановлюється 2 роки.

Створення лісових культур шляхом лісовідновлення і згідно технологічних схем, природного поновлення, типу лісорослинних умов, особливостей ділянки в технологічній схемі вказані способи обробітку ґрунту, спосіб створення, схема змішування порід, тощо. Технологічні схеми складені на основі «Типів лісових культур за лісорослинними зонами» ухвалені секцією організації управління лісовим господарством науково-технічної ради Держкомлісгоспу України (протокол № 1 від 18 березня 2010 року).

Протягом перших 3-х років планується догляди за лісовими культурами за схемою 1-1-1.

Доповнення лісових культур, які створюватимуться повинно проводитись при відпаді більше 15%, як правило весною наступного року після садіння культур. Доповнення культур передбачається проводити ручним способом сіянцями дворічного віку.

Лісорозведення

Лісорозведення у 2025 році у Осмолодському надлісництві не планується.

Використання угідь і ресурсів побічних користувань

У надлісництві є такі види побічних користувань: збір грибів і ягід, заготівля новорічних ялинок.

Діяльність надлісництва на забруднених радіонуклідами територіях, з урахуванням рівня їх забрудненості.

Територія одиниці господарювання згідно лісовпорядкування не забруднена радіонуклідами.

Враховуючи загальний екологічний та санітарний стан лісів надлісництва, лісовпорядкуванням проектується ведення лісового господарства в лісовому фонді на біосферних принципах, які крім підвищення продуктивності і стійкості лісів в умовах антропогенозу, включають підвищення ефективності їх екологічного використання (збільшення буферної місткості екосистем, оптимізацію структури ландшафту) забезпечення збереження біорізноманіття. Проектом передбачається виконання лісгосподарських заходів за спеціалізованими екологічними технологіями та ефективно впровадження управління лісами на ландшафтній основі.

Обґрунтування розміру обсягів заготівлі деревини та НДЛП

Розрахункова лісосіка - щорічна, науково обґрунтована норма заготівлі деревини в порядку рубок головного користування, яка обраховується та затверджується для кожного власника, постійного користувача лісами по категоріях лісів в розрізі порід, виходячи з принципів безперервності використання лісових ресурсів.

Обсяги запроектованої заготівлі ліквідної деревини, 144,0 тис. м³, із якої 47,2% - рубки формування та оздоровлення лісів. Рубки пов'язані з веденням лісового господарства виконуються в межах розрахункової лісосіки.

Спеціальне використання недеревних ресурсів при здійсненні побічних лісових користувань, заготівлі другорядних лісових матеріалів проводиться відповідно до Розпорядження Івано-Франківської ОДА №176 від 16.04.2024р.

Опис і обґрунтування використання відповідної заготівельної техніки та устаткування.

Економічна діяльність надлісництва ґрунтується на заготівлі і реалізації деревини від рубок головного користування та рубок формування і оздоровлення лісів.

Лісозаготівельні роботи плануються проводити способами, які виключають або обмежують негативний вплив на довкілля та лісовідновлення.

Всі лісосічні роботи виконуються у відповідності з вимогами карти технологічного процесу розробки лісосік.

Чинники, які впливають на вибір лісозаготівельної техніки і обладнання наступні:

- а)технологія лісозаготівель, яка включає і спосіб заготівлі деревини (хлистовий чи сортиментний); б)площа лісосіки; в)об'єм стовбура і запас деревини на лісосіці;
- г)розташування, ґрунти і рельєф; д)відстань трелювання і вивезення деревини;
- е)спосіб очищення лісосік від порубкових решток.

У надлісництві застосовується сортиментний спосіб заготівлі деревини, який дає змогу використовувати колісні трактори та машини.

Звалювання дерев, обрізування сучків, розрізання стовбурів на сортименти проводиться бензопилами Штиль.

Після розрізування стовбурів на сортименти проводиться їх трелювання тракторами різних модифікацій МТЗ - 82 та ЛТ-157 обладнаних кліщовим захватом.

Тип тракторів - колісні універсальні класу 1,4.

Марка двигуна тракторів МТЗ - 82 та ЛТ - 157 - Д – 240, ЯМЗ - 236 , двигуни дизельні чотирьохциліндрові чотирьохтактні з безпосереднім вприском і робочим об'ємом - 4.75, 7.12 л. та номінальною частотою обертів 2200, 2100 об/с.

Потужність 60, кВт (к.с.) – 154). Ємкість паливного баку – 130, 330л.

Фактичні витрати дизпалива на трелювання 1 м³ деревини становлять - 0,625; 1,3 і масла МД – 10- 0,024 літрів; МД – 10-0,3 л.

Застосування на лісозаготівлях швидкохідних колісних тракторів, які оснащені різноманітним технологічним обладнанням, дає можливість трелювати і одночасно сортувати деревину по породах, сортиментах, розмірах, групах діаметрів, сортах тощо.

Трактори, які використовуються на підприємстві, характеризуються по відношенню до гусеничних тракторів кращою маневреністю та ергономікою, тобто є більш комфортними і пристосованими для використання. Але головне, що вони в меншій мірі впливають на ґрунтову поверхню і пошкодження підросту, кореневої системи ростучих дерев та надґрунтового покриву трав'яних і кущових рослин. По наших спостереженнях на лісосіках поступових рубок та суцільних рубках із збереженням підросту збереженість підросту достатньо висока (до 60%). У місцях

поодиноких проїздів колісної техніки дрібний підріст не зазнає особливих пошкоджень, а лише приминається до поверхні ґрунту.

В технологічній карті для кожної лісосіки вказується сезон заготівлі. Одночасно із заготівлею деревини та після її закінчення проводиться очищення лісосіки від порубкових залишків. Застосовуються такі способи очищення лісосік: збирання порубкових решток використання на паливо; збирання порубкових решток у купи та вали для перегнивання в місці збирання; комбінований.

Вивезення деревини з верхніх складів лісництва на нижній склад проводиться сортиментами, автомобілями на яких установлені гідроманіпулятори.

7. Моніторинг лісів

Опис програми моніторингу

Приріст та обсяги заготовленої деревини. Цілі господарської діяльності.

Забезпечує: система базового і безперервного лісовпорядкування; система ЕОД; методичні вказівки з відведення і таксації лісосік; планування рубок формування і оздоровлення лісів лісозахисту і ліспроєкту.

Дотримання вимог: а)охоронних зобов'язань; б)положення про об'єкти ПЗФ;

Інші законодавчі і нормативні документи що регламентують окремі аспекти лісогосподарської діяльності: виробничо-фінансовий план, ЛГ-10, та інші.

Особливі цінності для збереження. Програма моніторингу особливих цінностей для збереження (ОЦЗ)

Ця програма розроблена на виконання критерію 9.4 FSC Національного стандарту системи ведення лісового господарства для України.

Головна мета моніторингу ОЦЗ – визначити чи виконуються стратегії збереження ОЦЗ та чи не шкодять господарські заходи ідентифікованим ОЦЗ. Результати моніторингу надають співробітникам надлісництва актуальну інформацію про ОЦЗ, які зустрічаються в межах лісового фонду підприємства, і є основою для внесення змін до стратегій збереження або коригування планів господарювання. Однією із загальних і поточних цілей моніторингу є поступове накопичення інформації про наявні ОЦЗ та території де вони ідентифіковані. На підставі цієї інформації можна оцінити, чи зберігаються ОЦЗ та чи є ефективною господарська діяльність, спрямована на їхнє збереження.

Послідовний стандартизований моніторинг особливо важливий, щоб зрозуміти, чи є зміни ОЦЗ, що спостерігаються, дійсними (наприклад, збільшення популяції) чи є результатом зміни в системі моніторингу (наприклад, зміна персоналу на когось, хто краще виявляє види).

Ефективна програма моніторингу повинна оцінювати, чи підтримуються ідентифіковані ОЦЗ, використовуючи якомога менше часу та грошей, без шкоди для якості моніторингу.

Загальні положення щодо моніторингу особливих цінностей для збереження

Перший крок до моніторингу ОЦЗ передбачає їхню ідентифікацію, оцінку їхнього стану, визначення загроз, рівня захисту, який є необхідним для збереження відповідних природоохоронних цінностей, тобто встановлення початкових (вихідних) даних.

Вихідні дані забезпечують контрольний рівень, з яким можна порівняти подальші дані моніторингу, щоб оцінити, чи зберігаються ОЦЗ. Таким чином, при проведенні моніторингу слід використовувати методи, частоту та інтенсивність вибірки, подібні до тих, які використовувалися під час початкової ідентифікації ОЦЗ, щоб результати були порівняними.

В ході моніторингу проводиться кількісна або якісна оцінка встановлених ОЦЗ та їх порівняння з минулорічними та/або вихідними даними. Робиться висновок про характер змін, якщо вони спостерігалися. У випадку фіксації негативних змін плануються заходи з виправлення ситуації.

Моніторинг ОЦЗТ проводиться на підприємстві щорічно спеціалістами підприємства за участі всіх зацікавлених сторін. В ході моніторингу оцінюється ефективність заходів із збереження або поліпшення ОЦЗ та їх стан.

Під час проведення моніторингових досліджень до консультацій можуть залучатися представники державних органів охорони навколишнього природного середовища, науково-дослідних установ, громадських і природоохоронних неурядових організацій, місцеві та запрошені експерти різних профілів, представники місцевих громад, інші зацікавлені сторони.

Дані моніторингу записуються та зберігаються в централізованій базі даних, оскільки це зручно для аналізу довгострокових тенденцій щодо ОЦЗ. Проте моніторинг конкретних ОЦЗ не завжди виявляє причину спостережуваних змін у ОЦЗ.

Види моніторингу ОЦЗ: *оперативний моніторинг, моніторинг збереження ОЦЗ, моніторинг загроз.* Основні завдання яких – дотримання вимог чинної нормативно-законодавчої бази ведення лісового господарства та природоохоронного законодавства, а також виконання планів господарювання в межах ідентифікованих ОЦЗТ, та відстеженні внутрішніх та зовнішніх загроз для ОЦЗ.

Загальну відповідальність за реалізацію програми моніторингу несе начальник надлісництва або помічник начальника надлісництва(при наявності в штатному розписі надлісництва), який забезпечує належний збір та аналіз даних, а також використання результатів для адаптивного ведення господарства.

Документування результатів моніторингу стану ОЦЗ подається в табличній формі, які знаходяться у надлісництві.

Кarti з нанесеними природними ресурсами і зонуванням землекористування на одиниці господарювання.

В зв'язку з військовим станом картографічні матеріали можуть бути надані за запитом, в загальний доступ не викладається.

8.Соціальні аспекти

Осмолодське надлісництво (далі-надлісництво) підтримує принципи та права на працю, визначені в Декларації МОП про основні принципи і права на працю які базуються на восьми основних Конвенціях МОП про працю. Надлісництво сприяє гендерній рівності у працевлаштуванні, в можливостях навчання, укладанні угод, в процесах залученості до господарської діяльності, жінки та чоловіки працюють на однакових умовах, отримують однакову заробітну плату за однаково виконану роботу. Фактична кількість штатних працівників на 01.01.2025 року становить 181 чол., в тому числі жінки 25 осіб. На підприємстві розроблена програма конфіденційних та ефективних заходів для сповіщення про сексуальні домагання і дискримінацію за гендерними ознаками, сімейним станом, батьківством або сексуальною орієнтацією та їх усунення.

Надлісництво дотримується правил гігієни праці та безпеки праці для захисту працівників від професійних загроз безпеці та здоров'ю, здійснюється внутрішній контроль дотримання правил з охорони праці та техніки безпеки.

Програми та види діяльності.

Права працівників, гігієни та безпеки праці, тендерної рівності.

Права працівників, гігієни та безпеки праці, гендерної рівності на підприємстві повністю гарантуються та виконуються на підставі основних наступних документів: Конституції України, Статуту підприємства, Колективного договору, Галузевої угоди, Штатного розпису, Посадових інструкцій, Положення про службу ОП, Конвенції МОП про працю, ратифікованих Україною (№ 29; 87; 98; 100; 105; 111; 138; 182;).

Стосунки з громадами, місцевого економічного та соціального розвитку.

Зона діяльності надлісництва розташована на території 7 громад (Перегінська, Спаська, Вигодська, Солотвинська, Богородчанська, Дзвиняцька, Старо Богородчанська). Шляхом залучення цих громад, встановлено їхні права на землеволодіння, на доступ та використання лісових ресурсів та послуг екосистем, їхні звичаєві права та законні права і обов'язки, які застосовуються в межах одиниці господарювання.

До послуг з лісозаготівель, перевезення лісопродукції, проведення рубок догляду, санітарних рубань, рубок головного користування, догляду за лісовими культурами залучатимуться працівники на умовах трудових угод та договорів підряду, передбачено сплату всіх видів податків та рент відповідно до податкового законодавства.

ПОЛОЖЕННЯ

залучення сторін, чий інтереси зачеплено, та зацікавлених сторін до процесів планування та моніторингу господарської діяльності Осмолодського надлісництва.

Дане положення розроблене на виконання вимог FSC національного стандарту ведення лісового господарства для України FSC-STD-UKR-01.1-2024 V 1-1 та з метою удосконалення співпраці філії із сторонами, чий інтереси зачеплені та зацікавленими сторонами.

Положення щодо співпраці Осмолодського надлісництва (далі – Положення) із зацікавленими сторонами розроблене з метою визначення процедури, щодо залучення органів місцевого самоврядування та інших зацікавлених сторін як належне інформування, так і взаємодія зі сторонами, чий інтереси зачеплено, та зацікавленими сторонами шляхом їх залучення до прийняття рішень щодо лісів та планування лісогосподарської діяльності та здійснення аналізу можливих соціальних наслідків проведення лісозаготівель.

У випадку виникнення будь-яких спірних питань, звернення приймаються за адресою: **Осмолодське надлісництво**

Місцезнаходження Надлісництва: 77662, Україна, Івано-Франківська область, Калуський район, селище Перегінське, вулиця Сагайдачного, будинок 142.
ел.пошта: osmolodske.lg@e-forest.gov.ua , телефон +380673430771

Загальні положення

Зацікавленою стороною є будь-яка особа, група осіб або організація, яка виявляє інтерес або відомо, що вона має інтерес до діяльності одиниці господарювання, або залучені в систему відносин, пов'язаних з лісовим сектором економіки.

Ці групи можуть бути представлені працівниками лісового господарства, екологічними та природоохоронними організаціями, лісозаготівельниками, людьми, чий життя нерозривно пов'язане з лісом, дослідницькими і науковими організаціями, соціальними організаціями та групами із захисту прав людини, місцевим населенням, яке регулярно відвідує ліс з метою рекреації або загального користування лісом, органами місцевого самоврядування, благодійними організаціями, працівниками державних структур, торговельними представниками та компаніями з торгівлі деревиною, зацікавленими фізичними особами тощо.

При цьому **залучення** – процес, відповідно до якого організація забезпечує комунікацію, консультації, та/або участь зацікавлених сторін та/або сторін, чий інтереси зачеплено, гарантуючи, що їхні інтереси, бажання, очікування, потреби, права та можливості беруться до уваги під час створення, виконання та оновлення плану ведення господарства.

Зокрема, особи та організації можуть або самостійно звернутися до підприємства стосовно їх визнання зацікавленими сторонами або тими, чий інтереси зачеплено, або проявити активну позицію у відповідь на звернення підприємства в рамках його інформаційної діяльності та консультаційних процедур. Наприклад, звертаючись самостійно до підприємства (усно або письмово) з проханням визнати себе стороною, чий інтереси зачеплено, потрібно надати необхідну контактну інформацію (прізвище, ім'я, по батькові, контактний телефон, адресу електронної скриньки, поштову адресу для листування) для можливостей зворотного зв'язку.

Права зацікавлених сторін, місцевих громад і тих, чий інтереси зачеплено.

1.1.Права місцевих громад:

1.1.1.Визнання та підтримання законних прав (інформування):

- щодо можливостей впливу на господарську діяльність надлісництва;
- щодо власних прав і обов'язків стосовно ресурсів, цінності цих ресурсів, а також лісогосподарської діяльності;

2.1.2. Можливості місцевих громад (інформування):

- щодо доречних можливостей стосовно працевлаштування, навчання та інших послуг (та надання таких можливостей).

2.1.3. Зменшення впливів природних небезпек (інформування):

- щодо природних небезпек, властивих конкретній території.

2.1.4. Встановлення прав місцевих громад (залучення):

- у рамках документування та/або картування: законних прав місцевих громад на землеволодіння, на доступ та використання лісових ресурсів; їхніх законних прав та обов'язків, застосованих у межах території філії та доказів їх підтримки; територій, права на які оспорується; засобів, за допомогою яких законні права та права, які оспорується, розглядаються філією; цілей місцевих громад, пов'язаних із господарською діяльністю надлісництва.

2.1.5. Розвиток місцевих громад та диверсифікація економіки (залучення):

- до визначення філією можливостей місцевого соціально-економічного розвитку.

2.1.6. Уникнення негативного впливу на громади (залучення):

- до заходів із визначення, уникнення та пом'якшення істотних негативних впливів господарської діяльності надлісництва на громади.

2.1.7. Механізм вирішення спорів (залучення):

- до розроблення процесу вирішення спорів, пов'язаних із впливами господарської діяльності надлісництва;

- до контролю господарської діяльності надлісництва;

- задля виправлення ситуації у випадку порушення законного права місцевих громад щодо господарської діяльності надлісництва;

2.1.8. Захист місць особливого значення (залучення):

- до визначення місць особливого культурного, екологічного та іншого значення на які місцеві громади мають законні права, а також до заходів щодо охорони таких місць.

2.2. Права зацікавлених сторін.

2.2.1. Забезпечення доступності інформації (загалом для громадськості), (отримання доступу):

- до політики філії (у т.ч. зобов'язань філії щодо дотримання FSC принципів і критеріїв);

- до стислого викладу плану ведення лісового господарства, за винятком конфіденційної інформації;

- до стислого викладу результатів моніторингу діяльності надлісництва, за винятком конфіденційної інформації;

2.2.2. Зменшення впливів природних небезпек (інформування):

- щодо природних небезпек властивих конкретній території.

2.2.3. Процеси планування і моніторингу (залучення):

- за вимогою до процесів моніторингу та планування господарської діяльності, яка стосується інтересів зацікавлених сторін.

2.2.4. Розвиток місцевих громад та диверсифікації економіки (залучення):

- до визначення надлісництва переліку деревних та недеревних ресурсів і послуг екосистем, які можуть посилювати та диверсифікувати місцеву економіку.

2.2.5. Уникнення негативного впливу на громади (залучення):

- у рамках процесів визначення, уникнення та пом'якшення впливів господарської діяльності філії на громади, чиї інтереси зачеплено.

2.2.6. Механізм вирішення спорів (залучення):

- у рамках процесу вирішення спорів, що пов'язані із впливами господарської діяльності надлісництва.

2.2.7. Захист місць особливого значення (залучення):

- у рамках процесів визначення місць особливого культурного, екологічного та іншого значення.

2.2.8. Оцінювання, підтримання та моніторинг ОЦЗ.

- до оцінювання ОЦЗ на території надлісництва, розроблення заходів щодо підтримання та/або збагачення визначених ОЦЗ, а також моніторингу ОЦЗ.

Реалізація прав зацікавлених сторін та/або сторін, чиї інтереси зачеплено, щодо лісів і лісогосподарської діяльності.

Практичні підходи до реалізації прав зацікавлених сторін та/або тих, чиї інтереси зачеплено, щодо лісів і лісогосподарської діяльності слід розглядати як у контексті добровільних зобов'язань надлісництва у рамках лісової сертифікації, так і з урахуванням визначених чинним законодавством можливостей. Для зацікавлених сторін і тих, чиї інтереси зачеплено, доступ до вищевказаної інформації не може бути обмежено, зважаючи на вимоги законодавства. Адже така інформація не має статусу інформації з обмеженим доступом, тобто не є службовою, таємною чи конфіденційною. Реалізації права на отримання інформації зазначених вище категорій має здійснюватися завдяки її систематичному та оперативному оприлюдненню надлісництвом лісового господарства:

- в офіційних друкованих виданнях;
- на офіційних веб-сайтах у мережі інтернет;
- на інформаційних стендах або будь-яким іншим способом, який дає змогу донести інформацію громадянам (інформаційні буклети, місцеві газети, виступи на різноманітних зібраннях тощо). Наприклад, стислі виклади плану ведення лісового господарства та результатів моніторингу можуть бути оформлені у вигляді друкованого видання із можливістю ознайомлення з ними у надлісництвах чи в інших місцях (сільських та селищних радах).

Також зацікавлені сторони й ті, чиї інтереси зачеплено, можуть отримати інформацію від надлісництва лісового господарства за запитом. Вимоги законодавства визначають підхід до оформлення запитів на інформацію. Для цього потрібно звернути увагу на розділ 4 Закону України «Про доступ до публічної інформації» (реалізація права на доступ до інформації за інформаційним запитом). Наприклад, запит на інформацію може бути як індивідуальним, так і колективним, може подаватися в усній, письмовій чи іншій формі (поштою, факсом, телефоном, електронною поштою) на вибір запитувача. Письмовий запит подається в довільній формі, але має містити:

- ім'я (найменування) запитувача, поштову адресу або адресу електронної пошти, а також номер засобу зв'язку, якщо такий є;
- загальний опис інформації або вид, назву, реквізити чи зміст документа, щодо якого зроблено запит, якщо запитувачу це відомо;

- підпис і дату.

Запит на отримання публічної інформації відповідно до законодавства має бути задоволений упродовж 5 робочих днів, проте термін відповіді на запит може коливатися від 48 годин до 20 робочих днів залежно від терміновості запиту та його складності.

Звернення громадян також розглядаються як інструмент реалізації права доступу до інформації, завдяки можливості викладення в письмовій або усній формі пропозицій (зауважень), заяв (клопотань) і скарг.

Відповідно до Закону України «Про звернення громадян» громадяни України мають право звернутися до органів державної влади, місцевого самоврядування, об'єднань громадян, підприємств (надлісництв), установ, організацій незалежно від форм власності, засобів масової інформації, посадових осіб відповідно до їхніх функціональних обов'язків із зауваженнями, скаргами та пропозиціями, що стосуються їхньої статутної діяльності, заявою або клопотанням щодо реалізації своїх соціально-економічних, політичних та особистих прав і законних інтересів та скаргою про їх порушення. Отже, громадяни мають право:

- висловлювати поради, рекомендації щодо діяльності органів державної влади, місцевого самоврядування, посадових осіб, думки щодо врегулювання суспільних відносин та умов життя громадян, вдосконалення правової основи державного і громадського життя тощо (пропозиція (зауваження));

- звертатися із проханням про сприяння реалізації закріплених чинним законодавством їхніх прав та інтересів або повідомляти про порушення чинного законодавства чи недоліки в діяльності підприємств (надлісництв), установ, організацій незалежно від форм власності, посадових осіб, а також висловлювати думки щодо поліпшення їхньої діяльності (заява (клопотання));

- звертатися з вимогою про поновлення прав і захист законних інтересів громадян, порушених діями (бездіяльністю), рішеннями державних органів, органів місцевого самоврядування, підприємств (надлісництв), установ, організацій, об'єднань громадян, посадових осіб (скарга).

Звернення може бути подано як окремою особою (індивідуальне), так і групою осіб (колективне), може бути усним чи письмовим, оформленим із дотримання вимог законодавства (зокрема, Закону України «Про звернення громадян»).

Звернення розглядаються і вирішуються у термін не більше ніж один місяць від дня їх надходження, а ті, які не потребують додаткового вивчення, - невідкладно, але не пізніше ніж через п'ятнадцять днів від дня їх отримання.

Механізм реалізації прав зацікавлених сторін і тих чиї інтереси зачеплено, щодо отримання інформації.

- 1.2. Джерела інформації: а) друковані видання; б) веб-сайт у мережі інтернет; в) інформаційні стенди;

Право бути залученим до прийняття рішень стосовно лісів і лісового господарства може бути реалізовано з урахуванням законодавчо визначених підходів до проведення консультацій із громадськістю. На державному рівні такий інструмент спрямований на налагодження системного діалогу органів виконавчої влади із громадськістю,

підвищення якості підготовки рішень із важливих питань державного та суспільного життя на підставі врахування громадської думки.

Відповідно до законодавства консультації з громадськістю проводять у формах:

- публічного громадського обговорення, електронних консультацій із громадськістю (безпосередні форми); вивчення громадської думки (опосередкована форма).

Публічне громадське обговорення передбачає організацію і проведення публічних заходів. Відповідним «Порядком проведення консультацій з громадськістю з питань формування та реалізації державної політики» (2010 р.) виписано процедури здійснення щодо такого консультування. Щодо форм консультування, а саме публічного громадського обговорення, то законодавством визначено порядок його проведення органом виконавчої влади: від визначення питання, яке буде винесено на обговорення, прийняття рішення про проведення обговорення та розроблення відповідного плану заходів, забезпечення репрезентативності зацікавлених суб'єктів, оприлюднення інформації про проведення обговорення на офіційному веб-сайті органу виконавчої влади та в інший прийнятний спосіб, до аналізу інформації про оцінку громадськістю ефективності запропонованого шляху вирішення питання, формування експертних пропозицій щодо альтернативного вирішення питання, забезпечення врахування результатів обговорення під час прийняття остаточного рішення, аналізу результатів обговорення та оприлюднення результатів обговорення на офіційному веб-сайті органу виконавчої влади та в інший прийнятний спосіб.

Вивчення громадської думки відповідно до законодавства здійснюється шляхом:

- проведення соціологічних досліджень і спостережень (опитування, анкетування, інформаційних матеріалів, тощо);

- створення телефонних «гарячих ліній», проведення моніторингу коментарів, відгуків, інтерв'ю, інших матеріалів у друкованих та електронних засобах масової інформації для визначення позиції різних соціальних груп населення та зацікавлених сторін;

- опрацювання та узагальнення висловлених у зверненнях громадян пропозицій та зауважень з питання, що потребує вивчення громадської думки.

Також законодавством визначено й інші засоби участі громадськості у прийнятті управлінських рішень, а саме, місцевий референдум, загальні збори, місцеві ініціативи, громадські слухання та формування органів самоорганізації населення, при використанні яких можуть порушуватися лише питання, що належать до відання місцевого самоврядування. Рішення, прийняті у процесі консультування з громадськістю за допомогою згаданих способів, мають рекомендаційний характер, на відміну від тих рішень, що передбачають прямий вплив громадськості на процес їх прийняття за допомогою, наприклад, референдуму.

Наведені вище засоби можуть бути основою для формування філіями лісового господарства процедур залучення зацікавлених сторін і тих, чий інтереси зачеплено, до прийняття рішень щодо лісів та ведення лісового господарства в рамках планування та моніторингу господарської діяльності, розвитку місцевих громад, уникнення негативного впливу на них, оцінювання та підтримання особливих цінностей для збереження та інших процесів.

Задля ефективності реалізації прав щодо отримання інформації та залучення до прийняття рішень, зацікавленим сторонам та/або тим, чий інтереси зачеплено, потрібно:

- переконатись щодо їх ідентифікації надлісництвом лісового господарства у такому статусі (як зацікавлених або тих, чий інтереси зачеплено), наприклад, заявивши про себе чи продемонструвавши активну позицію у відповідь на запити філії в рамках формування таких списків;

- повідомити надлісництво лісового господарства про найбільш прийнятні способи отримання інформації, про доступність різних інформаційних джерел, бажані форми та засоби залучення до прийняття рішень щодо лісів та лісового господарства в рамках ключових сфер реалізації їхніх прав;

- поряд із отриманням інформації коректно використовувати активні форми, а саме, отримання інформації за запитом чи подання звернення філії лісового господарства;

- поцікавитись щодо запланованих упродовж року надлісництвом лісового господарства заходів (консультаційних процедур різних форм), які будуть організовані задля забезпечення їхнього залучення до прийняття рішень щодо лісів та ведення господарства;

- у рамках організованих надлісництвом лісового господарства консультаційних процедур активно висловлювати власну позицію задля забезпечення ефективної взаємодії з філією та уникнення конфліктних ситуацій, пов'язаних із реалізацією законних прав.

Забезпечення рівного представництва та залучення всіх задіяних сторін

Основним завданням та пріоритетом, при залученні зацікавлених сторін для Осмолодського надлісництва є дотримання принципів рівності та недискримінації громадян, незалежно від статі, майнового чи соціального статусу, віку, освіти, релігійних чи іншого виду поглядів тощо. Надлісництво залучає до всіх видів процедур чоловіків, жінок, молодь, людей похилого віку, соціальних меншин, тощо.

Забезпечення реєстрації всіх зустрічей, обговорюваних питань та досягнених угод

Під час залучення сторін чий інтереси зачеплено обов'язково здійснюється реєстрація підсумків таких зустрічей, а саме: для листування у паперовому чи електронному вигляді – реєстрація листів шляхом присвоєння їм вихідних номерів у «Журналі вихідної кореспонденції філії», для результатів проведених діалогів, круглих столів, засідань, зборів, зібрань-протоколи, рішення тощо.

Протоколи рішення діалогів, круглих столів, засідань, зборів, зібрань реєструються одразу після їх фіксування у «Журнал вхідної кореспонденції» та зберігаються 5 років у надлісництві.

Забезпечення змісту за результатами проведених зустрічей

Для залучення сторін щодо різного виду випадків Осмолодське надлісництво повідомляє сторону надсилаючи листи з необхідною інформацією. Зацікавлені сторони у встановлений термін зобов'язані надати відповідь по даних питаннях, у разі якщо відповідь не була надана, то філія вважатиме, що зацікавлені сторони згодні із висновками Осмолодського надлісництва.

У випадку надходження відповіді на ті чи інші питання від зацікавленої сторони, то надлісництво по порушеному питанню організовує проведення круглих столів, зустрічей, зборів, нарад, засідань – протоколи рішення щодо результатів, таких заходів приймаються більшістю голосів. У разі незгоди когось з учасників, відносно результату прийнятого рішення, особа має право викласти в окремому документі своє бачення вирішення питання, з обов'язковою аргументацією. Окрема думка долучається до протоколу чи рішення. Усі прийняті рішення, листування обов'язково вивчаються, переглядаються на аналізуються надлісництвом.

Забезпечення розповсюдження результатів усіх культурно доречних заходів із залученням між усіма причетними

Осмолодське надлісництво для розповсюдження результатів усіх культурно доречних заходів по кожному конкретному питанню застосовує метод листування із зацікавленими сторонами.

Для розповсюдження результатів консультацій для широкого кола зацікавлених сторін Осмолодське надлісництво здійснює розміщення інформації в найбільш доречний спосіб(сайт, дошка оголошень...).

Начальник

Осмолодського надлісництва

Олексій ФРИК